

EDINOST

Posamezna številka za Trst in okolico 20 vln., zunaj 20 vln.
Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln.; osmrtnice, zahteve,
poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 50 vln.; oglaš
v tekstu lista do 5 vrst 30 K, v aka nadaljna vrsta 3 K. Dali
oglas po 8 vln. boveda, najmanj pa 80 vln. Oglase pisma in
seratni oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošilja o
izključno upravi "Edinosti". Uprava in inzeratni oddelek se na-
hajata v ulici sv. Frančiška As. 20. — Poštnohran. račun 841.652.

Zavezniška komisija, ki ima nalogo proučevati sirijska, palestinska in azijskoturška vprašanja.

Iz Pariza poročajo, datirano z 21. t. m., da se je po poročilu generala Allenby prvim ministrom velesil odločilo, naj se imenuje medzavezniška komisija, ki naj bi na licu mesta proučevala vprašanja Sirije, Palestine in azijske Turške. Potemtakem se ne bo moglo dati raznih državam mandatov nad azijskoturškimi pokrajinami prej, nego se povrne komisija, ali pa šele na nekaj mesecev.

Pariška združba za novo železnico namesto »Orient-Expressa«.

Iz Pariza poročajo 21. t. m. Minister javnih del Claveile je včeraj predsedoval eni združbi, v kateri so bili prisotni angleški, belgijski, švicarski, italijanski, srbski, romuni, grški in francoski zastopniki. Ta združba je imela proučevati pogoje, pod katerimi bi se mogla zgraditi južno-cerijentna železnica namesto »Orient-Expressa«. Železnica bi šla čez Sempione v Milan, Benetke, Trst, Zagreb in Belgrad in bi se jo pozneje podaljšalo do Bukarešta in Carigrada, kjer bi se združila z bagdadsko železnico in z Odeso. Ta nova linija bi zelo pospeševala francosko, angleško in italijansko trgovino z Malo Azijo in Mezopotamijo.

Milleraud je imenovan za glavnega komisarja nad Alzaško in Loreno.

Iz Pariza poročajo z 21. t. m., da je predsednik francoske republike podpisal dekret, s katerim se imenuje Milleraud za glavnega komisarja za Alzaško in Loreno. Razložil je že ministrskemu svetu, kako misli izvršiti svoj mandat. Odpotuje v kratkem.

Za veljavnost zaključkov Zveze narodov je potrebna večina.

Iz Pariza se poroča z 21. t. m.: Se dementira vest, da bi ameriški in angleški zastopniki na sestanku zavezniških udeležev v Londonu bili predlagali, naj bi za odločitev glede sankcij, ki so predvidene v 10 čl. skupščine, bila potrebna enoglasnost. Angleški zastopniki so se odločili za to, da naj mirovna konferenca ukrene vse potrebno, da nesoglasja male manjšine ne ovirajo dela Zveze narodov. Francoski zastopniki so podpirali to zahtevo in predlagali, naj se za veljavo zaključkov določite z tretjino večine. Ker niso glede tega vprašanja mogli priti do soglasja, so sklenili obvestiti mirovno konferenco v glavnem o predlogu angleških zastopnikov.

Kako se je izjavil David o zadržanju nemške delegacije na mirovnem kongresu.

Iz Pariza poročajo z 21. t. m.: Posebnemu poverjeniku lista »Tempe« je dal minister David, nemški delegat na mirovnem kongresu, neke izjave glede tega, kako se bo zadržala nemška delegacija, ki bo v kratkem prišla v Pariz. »Nisem vesel, je rekel David med drugim, te misije, ki so mi jo poverili, ker se ne strinjam z političnimi in ekonomičnimi ukrenitvami, ki so jih v Parizu ukrenili proti Nemčiji, in ki se nikakor ne strinjajo z Wilsonovimi načeli. Vendar pa upam, da pravičnost zmagava pri zaveznikih, in da dobimo mir na podlagi Wilsonovih načel, ne pa mir, ki bi nam bil vsiljen. Nemčija je imela, je nadaljeval David, veliko manj kolonij kot Anglija ali pa Francija, kar ni odgovarjalo ekonomičnim potrebam Nemčije. In bi ne odgovarjalo Wilsonovim načelom, če bi nam še to hoteli vzeti. Po letu 1870. je Bismark podpiral Francijo, da je zamogla pridobiti veliko kolonialno moč. — Sečal bi, pravi David, bilo v interesu Francije, da pomaga Nemčiji, naj se ekonomično zopet vzdigne. Francija ne bi smela ustvarjati sosedu, ki bo kakor vroči kotel brez zaklopnice. Na vsak način, je zaključil David, ne

PODLISTEK.

Osva'd Alving.

(K premieri H. Ibsenove drame: »Strahovi«.)

Bilo je pred nekaj leti. Učiteljeval sem neke v bližini mesta in imel v razredu kopico paglavcev, ki so mi bili včasih v veselje, včasih pa v preglavico, ki so sem brusili svojo »učeniško« modrost, preizkuševali svoje očetovsko potrpljenje in — z eno besedo povedano! — ustvarjal iz sebe koristnega člana človeške družbe, ker ga nisem bil prinesel iz šole s seboj, kakor sem se bil prepričal že takoj prvo uro, ko sem začel živeti samostojno svoje poklicno življenje! —

Moj paglavci so bili tedaj živahni otročički; o svojem času vsi rešni in pridni, a včasih tudi tako otroško razposajeni in ljubki, kakor more biti človek le v brezskrbnih letih svoje zorne mladosti. Vzljubil sem jih menda ravno zaradi te njih lastnosti in bil med njimi sam otrok...

Le eden je bil čisto drugačen od ostalih. Droben in slaboten je sedel v prvi klopi, kamor sem ga bil slučajno posadil prvi dan. Ko so se drugi razposajeno smejali, ali se kako drugače veselili svoje mladosti, kakor so že nanese prilike, se je on navadno molče ozrl name in me gledal s plašnim pogledom... Cez njegova bleda in upadla lica je zavetla lahna rdečina

in nobena nemška vlada podpisala razsodbe, ki obsoja Nemčijo na politično in ekonomično smrt.

Prevoz avstroogrških vojnih ladij v Benetke.

Iz Rima poročajo z 21. t. m.: Nekatere avstroogrške vojne ladje prepelajo dne 22. popoldne v Benetke. To so ladje, določene s protokolom premirja in sicer: velika oklopnica »Tegetthof« z 20.000 tonami; spuščena je bila v morje v Trstu leta 1912 in oborožena leta 1914. Stala je 72 milijonov italijanskih lir. »Erzherzog Franc Ferdinand« z 14.000 tonami, spuščena v morje v Trstu leta 1908, oborožena l. 1911. Stala je 30 milijonov. Ogledovalec »Saida« z 3500 tonami, spuščena v morje v Tržiču leta 1912, parnik »Herkules«, dva torpedolovca, 5 torpedovk in 4 topoplavljalci. Tej ceremoniji bodo prisostvovali italijanske oblasti in zastopniki zavezniških sil.

Spor med Nemci in Poljaki.

Pariški »Tempe« pravi, da je komisija, ki ima nalogo, da določi meje med Poljsko in Prusijo, po zahtevi Lloyd Georgea vnovič proučila stvar in je ostala pri svojih prejšnjih sklepih. Poljska država bi vsebovala 25 milijonov prebivalcev, od katerih bi bili trije milijoni Nemci, ki so večinoma raztreseni po vseskupnem ozemlju. Okruga Marienwerder in Rosemberg, za katero se je Lloyd George posebno zanimal, imata pretežno nemško prebivalstvo, ali ne more se odcepiti ju od Poljske, ker teče preko njih železnica, ki vodi direktno iz Varšave do Baltičkega morja. Če bi Prusija obdržala ta dva okraja, bi mogla zadržavati promet po reki Visli.

Bivši cesar Karel pregnan.

V Curih so dobili dne 20. t. m. uradna poročila z Dunaja, da je bivši cesar Karel prošil za premestitev v Švico v sporazumu z nemškoavstrijsko vlado v interesu republike in lastne sigurnosti. Nekateri listi pa hočejo vedeti, da bivši cesar sploh ni prošil, naj mu se dovoli oditi v Švico, ampak da se gre za prognon, ki ga ima samo narodna skupščina pravico izdati.

1873.—1919.

Imamo pred seboj na mizi — po dobrotnosti nam je prišlo v roke — izdanje goriške »Soče« od 23. januarja leta 1873. — Dolgo je že od tedaj — skoro pol stoletja. »Soča« je priobčila daljšo razpravo pod naslovom: »Ni vse zlato, kar se svetli«. V gori omenjenem izdanju je zaključek razprave o stanju na vseh poljih javnega gospodarstva: v tedanji dobi blazne spekulacije: poljedelstva, trgovine, industrije, obrti s posebnim ozirom na denarni trg in borzne spekulacije. Slika je črtana v temnih barvah v smislu definicije Dumas-a mlajšega: »Les affaires c'est l'argent des autres«. Vsakdo dobliva le to, kar drugi izgublja, pri tem pa se nacionalno bogastvo prav nič ne množi.

Pol stoletja je minulo od tedaj. Koliko vođe dogodkov se je od tedaj zilo v morje — zgodovine človeštva. Izlasti pa naše stare Evrope. Koliko so preobrati v socialnem, narodno-gospodarskem, državno-pravnem in narodno-političnem pogledu!! Naravno torej, da marsikaj, kar je napisal pisec razprave v »Soči«, ne odgovarja več današnjemu stanju in potrebuje temeljite korekture. Je pa vmes naglašani, ki imajo ravno v današnji zgodovinsko-znameniti dobi svojo veljavo. Izlasti še, ker je pisec, razpravljajoč o narodno-gospodarskih in socialnih problemih, obračal oko tudi na politično in narodnostno stran toliko v sedaj bivši avstroogrški monarhiji, kakor na polju vnanje politike. In njegova izvajanja nam se zde danes kot proročanstvo, ki se sedaj uresničuje. Proročanstvo, ki je zvenelo kot resen memento na naslov avstrijskih in evropskih državnikov.

sramu, potem je vztrepetal po vsem telescu, nervozno stresel z glavo in večkrat je kamla iz njegovega očesa drobna solzica. Vsa njegova zunanost je bila betežna: drobne koščice njegovih rok vse tanke in prosojne, da bi si jih ne bil upal dotakniti s svojimi grobnimi prsti, ker bi se bile sicer strle... lica rumena kakor sveča, brez izraza in vsa mrtva... ustnice izsušene in ovejene kakor cvetje v pozni jeseni... Še dobrih osem let ni imel, pa sem mislil, da imam starca pred seboj! Nič mladostne razposajenosti, nič kipeče svežosti ni bilo v njem... Živ mrlič!

Pa je nanesele nekoč prilika, da nas je obiskal v razredu šolski zdravnik. Opozoril sem ga na otroka in on ga je vestno preiskal. Potem je postal nekoliko časa pred menoj, kot da v nečem premissluje in me je povabil z nemo gesto k odprtemu oknu.

»Otrok je bolan... je zamrmral pred-se in dostavil zamišljeno: »Pravzaprav ni še, ampak nekoč bo težko bolan, težko...«

»Kako menite?« sem ga izpraševal ves v strahu.

»Glejte, nekaj je v našem življenju, ki se vleče od rodu do rodu kakor rdeča nit... zdaj raste, drugič spot pada in je kot nekaka dedščina večna... neodpravljiva, ki jo prejemo, da jo zapustimo drugim...«

»Ne razumem Vas, doktor?« sem poizvedoval naprej.

»Greh očetov prihajajo na otroke...« je končal on z zamolkim glasom in odšel.

Omenivši »krasote in veličasti«, v kateri se je tedaj bahatil Dunaj kakor morda nobeno drugo prestolno mesto, ugotavlja, kako bi hoteli vladni krogi ta silaj natveziti narodnostim avstrijske države kot blagoslov nemške kulture, in kot »non plus ultra« blagostanja in civilizacije!!

Pisec jih zavrača: »Lepo se zahvaljujemo na takem dvomljivem daru, ki jim ga moramo vračati s protestom vpricho vidnega obubožanja kronovin, pritiska preobitnih davkov, neravnopravni rabi zakonov o tisku, združevanju in drugih osnovnih pravicah. Kajti, če bi bil les, iz katerega so sestavljeni mnogolezični avstrijski narodi, tudi še surovejši, nego ga opisujejo naši oficijozni, vendar sloni na teh zdravih rodovih bodočnost Avstrije, dočim poslopje, ki je hočelo sezidati iz onih, do mozga spridenih elementov, lahko prva sovrážna burja podere v prah!!«

Mari ni iz pisca, ko je pisal to hudo, a zasluženo obsodbo avstrijskega režima do mozga spridenih elementov — spridenih od nizkega podrejenega uradnika pa do mogočnih takozvanih diplomatov in državnikov in do tja gori do najvišjih vrhov — govoril proroški duh?! Na zdravih narodih bi bila mogla sloneti bodočnost države. A sprideni elementi so jej z zločinom lahkomišelnostjo sami izpodmaknili to trdno podlago, so pehali narode od države, mesto da bi jih bili privabljal k njej. In v teh zadnjih časih se uresničuje, kar jim je napovedoval pisec v skromnem goriškem listu: ker so zrušili podlago, se je stavba sesula v nič. Narodi pa niso le odrekli državi opore, marveč so — videdč toliko pokvarjenost, krivičnost in nehalnost v njej — v usodnem trenutku dejanski nastopili proti njej in so jo podminirali: doma politično, na bojiščih pa s tem, da niso hoteli prelivati več zanjo svoje dragocene krvi! Gradijo si nove države, v katerih bodo mogli živeti svoje življenje. Zadelo je državo usoda, ki je zaslužena v polni meri, ker so jo pripravljali tisti sami, ki jim je bila izročena v varstvo. Pisec jih je opominjal, da država more zanesljivo sloneti le na zdravih temeljih, oni pa so gradili nje obstanek na podlagi spridenih elementov. Moral je priti polom in prišel je!

Dalje je bilo rečeno v razpravi: »Ko bi se pri takem stanju na političnem nebu, ki se oficijozom zdi tako jasno, sledajle vendar na Vzhodu ali na Reni prikazala nepričakovana nevihta, kaj bi bilo potem iz vsega tega papirnatega veličastja? Kaj bi bilo potem iz sedaj tako bolhotno cvetoče borze in iz naše, od nje tako odvisno državne blagaine? Vrednostni papirji, ki so sedaj večidel zavarovani z drugimi borznimi papirji, bi takoj, čim bi počil prvi top, zadobiti samo svojo nominalno vrednost. Prenehale bi sedaj tako cvetoče snovatve in zaračunske diference, usahnili bi tisti studenec, iz katerega izvira sedaj bogata pridobnina. In na koga bi se pri tem opirala država, če ne na one krepke, od nemške kulture še ne spridene narode, ki so rešili Dunaj pred Turkom, podprli zopet podirajoči se prestol Marije Terezije?! Sedaj pa so se Herbsti, Kurande (tedanji glavarji Nemcev) polastili reševanja Avstrije kot svojega izključnega privilegija. Ravno zato ne bi smeli krepkih nemških narodov izdajati samogoltni in fanatični svojati, da jim ne bodo roke zvezane tedaj, ko bi jih Avstrija zopet potrebovala!!«

Tako je zaključil pisec svojo razpravo v letu 1873. — pred blizu pol stoletja. Današnji dogodki pričajo, kako jasno je gledalo njegovo oko v bodočnost. Prišel je vihar na Vzhodu in na Reni. Nemški reševalci Avstrije so nje upropastitelji. Proročanstvo se ni uresničilo le v toliko, da vihar ni prišel za izpridene elemente nenađejano, ker so ga hoteli in izzvali, ni pa v tem, da narodi, ko jih je država najbolj potrebovala, niso imeli več vezanih rok, marveč so strli okove in obrnili roko — proti njej! Ne le, da jim ni bilo nič več do obstanka

Takrat nisem razumel njegovih besed!

Par let kasneje so mi prišli v roke Ibsenovi »Strahovi«. Ko sem jih prebral pod večer in so vstajali pred menoj mračni junaki njegove pretresljive drame, sem se spomnil takoj na svojega malčka iz prve klopi...

Osva'd Alving! Oblagodarjen od svojega rojstva ne samo s posvetnim bogastvom, ampak tudi z dobrinami duše, nastopa Osva'd Alving pot, ki vodi k sreči in popolnosti. Umetnik-slikar je, ki le studiral v Parizu, prehodil mnogo sveta in se opajal na velikih ustvaritvah človeškega duha, ter se končno povspel s svojim delom še sam do umetniške slave... Pa se je prikladla nenadoma v ta njegov veliki dan senca mraku, ki ga hoče opehariti za najlepše in najboljšo. To so strahovi, ki so zdeli globoko pokopani v njegovi krvi in so se nenadoma vzbudili in obdali njegovo dušo z mrazo zono peklenske groze. Zgodilo se je v daljnem Parizu, kakor pripoveduje sam svoji materi takrat, ko ga je prignalo domov, da bi pri njej poiskal v sili in potrebi tolažbe in zavetišča: »Takrat se me je lotil silen glavobol... zadal na tihiku me je bolelo... kakor da bi imel glavo vkovano v železni obroč... Hotel sem začeti novo sliko, pa nisem mogel delati... V glavi se mi je vrtele in vrtelo... Šel sem k zdravniku in izvedel resnico. Stari črnik mi je dejal, da sem pozublien za vekomaj že od rojstva, ker: grehi očetov prehajajo na otroke...« A Alving je ljubil svojega očeta, ker mu je mati pisala o njem vedno toplo in nežno. Ne zna si pomagati pred

države spridenih elementov, marveč so videli v nje razsulu svojo odrešitev. In tisti Dunaj, tako bahat v tistih časih — saj se je, vanj kot v prestolnico velike države in sedež vseh centralnih oblasti, sredotočje vse velike gospodarsko-financijske organizacije v državi — stekalo neizmerno bogastvo, vse, kar je država producirala najboljšega, da je mogel Dunaj plavati v sijaju, čillju in razkošju; isti Dunaj je danes dekapituliran in potisnjen na nižino provincijalnega mesta, in bo — v tem je neizmerna tragika in kazen za storjene grehe — navezan na poprej zaničevane narode, če bo hotel fizično živeti in gospodarsko vsaj dihati. Pisec v »Soči« je svaril v letu 1873., a leto 1919. nam kaže vso tragično krivdo mogotev — tja do bivšega cesarskega dvora — ker niso hoteli nikdar vzljubiti narodov in jim biti pravični!

Živila aprovizacijske komisije

za teden od 24. do 29. marca.

KRUH: Normalni odmerek 30 dkg, za delavce pri težkih delih 15 dkg več. — **KORUZNA MOKA:** pol kg koruzne moke po K 1'12 kg. — **TESTENINE:** 3 četrt kg po K 1'12. — **RIZ:** četrt kg po K 1'84 kg. — **GRAH:** četrt kg graha po K 3'60 kg. — **FIZOL:** pol kg fižola po K 3'60 kg. — **KROMPIR:** 2 kg na osebo po K 1'60 kg. — **KAVA:** 15 dkg po K 30'— kg. — **JAJCA:** 1 jajce sveže po K 1'—, — **OLJE:** 10 cl olja po K 15'— liter. Za nakup olja se razdele normalne izkaznice št. 29 (za 10 cl) in dodatne izkaznice št. 114 (za 3 cl). Olje se bo dobivale od srede 26. do vstetega ponedeljka 31. t. m., pri čemer je treba priložiti tudi izkaznico za nakup kruha. Normalne izkaznice št. 28 in nadomestne št. 113 za nakup olja veljajo do vstetega ponedeljka 24. marca. — **MAST:** 10 dkg masti po K 18'— kg. Za nakup masti se bodo razdelile normalne izkaznice št. 70 (10 dkg masti). Mast se bo prodajala od ponedeljka 24. t. m. do vstetega ponedeljka 31. marca 1919. Za nakup masti z normalnimi izkaznicami št. 70 se bodo morale prinesiti tudi dodatno izkaznico, ki se prešči na št. 15. — **TUNINA V OLJU:** 5 dkg (najmanj 10 dkg, največ 30 dkg) po K 28'— kg. — **SALMON (riba)** v posodah po okoli pol kg po K 10'— posoda. — **ČAJ:** največ 10 dkg po K 32'— kg. — **KONDENSIRANO MLEKO:** po K 10'— posoda. Prešči se št. X. na rumenih izkaznicah za kondensirano mleko za otroke (2 posode) — prešči se št. VI. na sivih izkaznicah za kondensirano mleko za starce in bolnike (1 posoda). — **ZIVILA,** ki se bodo razdelila posestnikom kuhinjskih in ubožniških izkaznic: kava, cikorka in sol. — **V RIBJI TRŽNICI:** Namočena polenovka po K 9'— kg. Nasoljene sardele velike po 40 vin. kos, male po 20 vin. kos. — **V PRODAJALNICAH SVINJINE:** Kislo zelje po K 1'20 kg, velika nasoljene sardele po 40 vin. kos in male po 20 vin. kos.

Opomin.

Opozarjajo se prodajalne aprov. komisije, podružnice in oni trgovci, ki trgujejo z živili aprov. komisije, da ne dajo tedenskega odmerka nobenemu odjemalcu brez dotične izkaznice.

Razdeljevanje petroleja.

Z izkaznicami št. 36 in 37 se bo lahko kupilo petrolej od ponedeljka 24. do vstetega ponedeljka 31. t. m.

Premestitev prodajalne št. 12 (Tirolese).

Z jutranjim dnevom 24. t. m. se preloži prodajalna aprov. komisije št. 12 (Tirolese) v ulico Istria št. 81

Prodaja konjskega mesa.

Danes, 23. marca 1919 se bode prodajalo konjsko meso, ki ga je dala na razpolago kr. vojska, po K 7'20 brez kosti in K 5'20 s kostmi v sledečih mesnicah: Mollin a vapore 4, Mura 9, Donata 20, Industria 8, Istria 18, Istituto 22, Meclia 34, Guardia 2, Giulia 25, S. Glac. in Monte 12, Mollin grande 32, Istria Bivio S. M. M. Sup. 8.

to uganko in hoče od zdravnika novega pojasniti. In ko mu ga zdravnik da, pribeži dušno in telesno ves skrušen domov, položi v materino naročje svojo vročo glavo in začeti v grozni samoobtožbi: »Matl, jaz sem duševno ubit... unčen... Nikoli več ne bom mogel delati, nikoli več! In vsemu sem kriv sam, da: jaz sam, kajti stari člnik iz Pariza je dejal: Vaše telo je šibko, ni moglo prenesti vselega in bučnega življenja, vriskajoče mladosti... Ubit sem... in proč je z lepoto, ki bi jo bil lahko ustvaril na tem svetu...« Ves unčen in šibak sedi tam ob materinih nogah in strmi v mračno slyino deževnega dne in v duši mu je tako tesno in mrazlo, kakor da bi iz nje vstajali strahovi, neznani in nikoli sluteni, ter zaplesali po mrazkih sobanah očetovega doma svoj ostudni, peklenski ples... Ze čuti kako rijo se s koščeniimi prsti v njegove možgane in takrat ga obhame groza predsmrtne ure... A, kakor na pomladanskem solncu, vseoživljajočem, obvisi za hip njegov pogled na mladostnosvežem telesu hišne Regine in začre upanja se utrže iz njegove duše: »Matl, ali ni Regina krasna, tako stasita in zdrava? Ona bo moja rešitev, matl, kajti v nji sta življenje in mladost... In iz solka življenja vre tudi moč dela, ker je oboje pravzaprav eno mesto... Pa se zagleda v sivino mračnih sten očetovega doma in zazdi se mu, da plasio med njimi že od nekmalni onirski strahovi, ki hočejo v njem umoriti mladost in življenje... Takrat plane pokloni: »Matl, tam zuni v svetu je življenje vse toplo

Domače vesti.

Razpis službe. Včerašnji »Osservatore« poroča: Po zaključku prov. admn. občin. odbora v seli 8. marca po VI. točki dnevnega reda, se odpre natečaj za mesto **dveh polceljskih stražnikov** z letno plačo 1000 K po osebi, s pravico na šest dejalnostnih doklad, oziroma šest petletnic vsaka po 100 K in 80 K odškodbe za obleko ter z pravico na pokojnino na podlagi pokrajinskega Istrskega zak. od 12. avg. 1907 št. 42. Imenovanje je najprej provizorično za leto dni in šele po zadovoljivem službovanju se bo definitivno potrdilo. Za sprejem v to službo se zahteva sledeče dokaze z dotičnimi dokumenti: 1. Italijanskega državljanstva, ali pa pristojnost v eno občino v Julijski Benečiji; 2. dokončnih sol; 3. Znanje italijanskega in hrvatskega jezika; 4. družinskega stanja; 5. starost vsaj 24 let; 6. zdrave fizične konstitucije 7. neomadeževanega glasa in moralnega ponašanja; 8. popolnega posestva državljanjskih pravic in 9. službe kot straža ali karabinier (orožnik) ali vojak. Prošnje, opremljene, kakor je zgoraj rečeno, naj se predložijo podpisane do konca 15. aprila 1919. Pripominja se, da straže dobivajo še do normalnih časov eno draginsko doklado v znesku 100 odstotkov na plačo. Pazin, dne 11. marca 1919. Občina. Predsednik admn. občinskega odbora dr. Constantino Constantini.

Kam z zmečkanimi bankovci? Vsled tozadevne naredbje oblasti trgovci nočejo več sprejemati bankovcev, če se le količkaj zmečkani »Lavoratore« od 22. marca piše o tem: Kakor da ne bi zadoščala replika, provzročena našemu prebivalstvu od še nerešenega problema valute, se pridružuje sedaj še druga sitnost radi tistega papirja, s katerim nas je blazno poplavila pokojna Avstrija Zmečkani, raztrgani, ali zalepljeni bankovci se ne sprejemajo več kot plačilo. Od dnarja do bankirja odklanja vsakdo bankovec, če ima kak madež, podoben kakemu pečatu, kakor more biti koren podoben pomaranči. Če pa je bankovec še bolj pokvarjen, ga ne sprejme noben vrag. In vendar ne more dalje tako. Da-si je tako stanje stvari provzročilo že ob začetku ozlovoženje in proteste, vendar ne čujemo še nič pozitivnega o vzrokih, ki so izzvali tako odredbo. Zdi se, da je za tako gibanje dalo povoda pretirano izvajanje dekreta, tičočega se žigosanih ali drugače zaznamovanih bankovcev od strani novih držav. Začelo se je z odklanjanjem bankovcev, na katerih se je hotel izbrisati žig, a potem je vsako pokvarjenje vzbujalo sum; danes po jih ne sprejemajo, pa naj so tudi le malo pokvarjeni. Kako konča to, če se ne pride v okom? Od strani, ki je dolžna to, je bila dana obljuba, da se bo interesirala in pričakujejo se instrukcije od centralne vlade. Ker gori omenjeni dekret ne govori o nesprejemljivosti bankovcev te vrste, je nujno potrebno, da se poskrbi za izmenjavo v katerikoli obliki, da gospodarstvo mesta, ki je itak na slabem, ne bo imelo še hujših neprilik. — Priponibe »Lavoratore« so povsem umestne, kajti ljudstvo je vznemirjeno. Pomislimo še na slučaj — in gotovo je mnogo takih, — da je v kaki družini le par bankovcev, ki so pa slučajno vsi zmečkani ali drugače kako nekoliko pokvarjeni. Za tako družino ni le vprašanje, kam s takimi bankovci, marveč tudi še usodnejše vprašanje, s čim naj si nakupijo živeža in drugih potrebščin, ko jim tistih bankovcev noče nihko sprejeti? Položaj je fatalen. Zato se tudi mi pridružujemo prošnji socialističnega glasila, naj se kako poskrbi za izmenjavo takih bankovcev!

Dr. Hinković, znani hrvatski, pod habsburškim režimom mnogo preganjan politik, se je po večletni odsotnosti povrnil v Zagreb. Zadnje čase se je mudil v Ameriki, kjer je deloval med ameriškimi Slovani. V prejšnjih časih pa je stal neustrašeno v ostri opoziciji proti madžarskemu režimu in je moral vsled političnega preganjanja pobegniti v inozemstvo.

Slovensko gledališče. Nocoj ob 8 se ponovi sinoči izvredno dobro uspeh »Glazbeno-dramatični večer«. Popoldne ob 3 se uprizori ponovno drama »Papa ekscelesca«, ki se je igrala že dvakrat z velikim uspehom.

in solčno, a tu med temi zidi sama mračna slyina... In kar sem slikal jaz, je vse žehetelo od sile življenja... Zdaj pa se bojim, da bi se mi tu med Vami izprevrilo vse v nečistost... Proč torej od tod in Regina pojde z menoj...»

Ze čuti samega sebe vsega prerajenega po mladosti ljubeče žene, ko se razgrne pred njim poslednje zagrnilo in mu pokaže v najjasnejši luči vso minulost očetovega doma, gnilega in prokletega že od začetkov začetka: Oče, razuzdanec in prešestnik, živi samo sebi in svojim nizkim nagonom in zapusti po svoji smrti nad vsem svojim bogastvom prokletstvo pokončanja, ki je vraslo iz gnlobe njegovih nikollutešenih strasti; Regina, sad očetove živalske ljubezni, užaljena in prevarana v vseh svojih upih, beži od njega, da se vrže tudi v blato večnega greha in poptepuštva. Sam je, od vseh zapuščen, zrtev vidnih in nevidnih strahov... In takrat pošče njegova misel še enkrat mater, ljubljeno in nad vse oboževano! Samo ona je še z njim, samo ona ga mora razumeti in bo pomagala. Naskrivoma seže v žep in zatiplje v njem malo skatljico. Drobní prašek je tam — morfil... To je rešitev v poslednji uri, ko pride ono strašno, najstrasnejše... Ona naj ga reši in mu izkaže poslednjo ljubav, ker ga je rodila, a on je ni vprašal po takem življenju, ker je življenje mraku in strahov... Živ mrlič!

Kje si moj mali znanček iz prve klopi in kakšna je tvoja usoda?

Posnemanja vredno. Poročajo nam: V novi gostilni »Alla bella veduta« last g. Josipa Gregorčič pri sv. Alojziju, se je na predvečer sv. Jožefa zbrala vesela družba, da proslavi Josipe in Josipine. Na predlog gospe Josipine Sofije Kosičeve in njegovega soproga, g. Hinkoča, se je nabrala lepa svota v korist družbe CM. Gospa Kosič je v ginljivih besedah navdušila po g. Kosiču dovedene goste, tako, da je z ozirom na sedanje razmere daroval gosp. Kosič K 100, na kar so mu sledili ostali prijatelji zloživši svoto K 400. K nabranim 500 kronam je določil g. Rustja K 5, ker je sin dobil pri sv. Ivanu dobro... spričevalo. Za licitacijo smotk K 22 in g. Solik na čast Josipom K 3. Skupaj K 530. Ker so omenjeni gosti prišli voščiti novemu krčmarju Jožetu in jega sinu za god, je še Jože dodal K 20 in tako se je zamoglo izročiti blagajniku mestne moške podružnice K 550. Cast in hvala nabiralki in darovalcem.

Rojauska mladina priredi danes, v nedeljo 23. t. m., v dvorani roj. konsumnega društva javno veselico z bogatim vspeedom na katerem ste burki onodejanki: »Za letovišče« in »Uskok« ter razni šaljivi prizori in godba. Vstopnina je 1 K, sedeži 1 K. Po sporedu prosta zabava s plesom, srečkanjem in šaljivo pošto. Kdor se želi iz srca zabavati, naj ne zamudi te prilike!

Slov. planinskega društva podružnica Trst vabi člane načelnštva in jih namestnike in zaupnike k sebi, ki se vrš jutri, v ponedeljek 24. t. m., ob šestih zvečer. Predsednik.

Občni zbor Vrdejskega Sokola. Opozarjamo vse člane in člane, da bo v ponedeljek občni zbor ob 8 in pol zvečer v Nar. domu. Da pač nihče ne manjka! Nocoj pa ob isti uri sestanek, da se dogovorimo o sestavi novega odbora.

Godično društvo pri sv. Jakobu uljudno vabi vse stare in nove člane, da se gotovo udeležijo skupne seje in posvetovanja ki se vrši v sredo, dne 26. t. m. ob 8 zvečer v prostorih Konsumnega društva Jadran ob enem se določi dan vaje in prostore. — Odbor.

Promet v tržaški luki. Prišel je »P. Hohenlohe« iz Benetke. Odsli so: »B. Bruck« in »Brescia« v Benetke, »Adzia« v Ankonu.

V Marlijnem domu se bode vršila prihodnji tork 25. t. m. in prihodnjo nedeljo 30. t. m. predstava s temle sporedom: 1. S. Sardenko: Sirotica in Kruhek spi, deklamacij. 2. A. Foerster: Pomlad, zbor. 3. Fr. Milčinski: Kjer je ljubezen, tam je Bog, Igrokaz (po Tolstojevski povesti). Začetek ob 5 pop. Čisti dobiček obeh predstav pojde v dobrodelne namene. K obilni udeležbi vabi najuljudnejše odbor zveze Marlijn dom.

Mestna zastavilnica. V ponedeljek 24. t. m. pred in popoldne se bodo prodajali različni že zapadli zastavki serije 143 od št. 96001 do št. 97100, ki so bili zastavljeni v septembru 1918.

Pevsko društvo »Kolo« ima danes svoj redni občni zbor v prostorih Glasbene Matice ob 2 popoldne z običajnim dnevnim redm. Vabljeni so vsi izvršujoči in dopolnorni člani ter vsi tisti, kateri hočejo na novo pristopiti k društvu. K točni in polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Konsumno društvo Jadran pri sv. Jakobu uljudno vabi vse člane da se gotovo udeležijo vsi današnega posvetovanja ter skupne seje, ki se vrši ob 4 popoldne v društvenih prostorih, ulica Industria, ker je zadeva jako važna. Naj nihče ne manjka. — Odbor.

Varnostno poročilo za 21. marca. Bili so aretirani, ker so ukradli kavo in likerje na škodo Berle Amalije: Signorini Marlo, De Luisa Sebastiano, Rossini Franjo, Branch Ivan, Scarabotti Franjo in Caris Peter. Vrednost K 4000.

— Strizeta Emila so aretirali, ker so ga zasačili ko je ukradel kos platna iz skladišča Coen, v vrednosti K 200.

— Poltrini Romano in Cavalini Bruno so ukradli blaga za K 15.000 na škodo Ivana Plaus. Aretirali so jih.

— Danes so aretirali 21letnega Antončica Atlija od Ivana, iz Trsta, ker so našli pri njemu blaga za K 15.000 ukradenega v noči od 15. na 16. t. m. na škodo tvrdike Karl Saul v ulici Geppa št. 16.

— Jurissevicha Marja, 31 let starega, iz Trsta, so aretirali, ker je osleparil Taverna Marja za K 900'—.

Polzkušeni samomor. Toroni Rikarda, stara 63 let, stanujoča v ulici Ricci 8, je pustila včeraj odprt ventil od plina z namenom, da se zaduši. Ljudje so zapazili in poklicali zdravnika. Sedaj se nahaja v bolnišnici. Njeno stanje je zelo resno.

Včeraj je podrl kamion 12letnega Bruno Begna v ulici Stadion. Pobil se je po rokah. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Neki kolesar je v ulici delle Acque podrl 5letnega Ljudevita Breganc na tla. Prepeljali so ga v 4. oddelk bolnišnice.

Ujel se je tiček! Ko je šla pred nekaj dnevi ponoči patrolja karabinierjev po ulici Giulia, je videla kako neki človek vleče nekega drugega iz okna v skladišču, ki se nahaja v hiši št. 76. Ko je prvi zagledal stražo, je kar v hipu izginil. Drugi je moral počakati karabinierje, ker se je nahajal v zelo neprijetnem položaju: polovica tolesa z glavo, ki se je prestrašeno in obupno ozirala okrog, je bila že zunaj, ali druga polovica z nogami, ki so kar obupno kričala po zraku, je bila še v skladišču. Karabinierji so bili usmiljenega srca in so mu pomagali na zrak ter ga vzele seboj. Moral bo povedati pred vojaškim sodiščem, kaj je iskal v skladišču, polnem vojaških stvari.

Vesel in žalosten imendan. V sedanjih časih, ko je tako pomanjkanje perila in obleke, ni čuda, da se najdejo ljudje, ki te reči ob ugodnih prilikah prav radi

